

คำนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาหลังจากการใช้หลักสูตรการศึกษา พุทธศักราช 2544 และจากข้อมูลของผลการศึกษาวิจัยติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) เพื่อให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้เขตพื้นที่และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 นี้ขึ้นประกอบด้วยวิสัยทัศน์ เป้าหมาย สมรรถนะผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและจัดการเรียนรู้

ขอขอบคุณคณะครูและคณะผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการจัดทำทุกฝ่าย คณะกรรมการสถานศึกษานักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ที่ทำให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม สำเร็จได้ด้วยดี

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
ความสำคัญ	3
สาระสำคัญในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	3
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	4
วิสัยทัศน์.....	6
หลักการ.....	6
จุดหมาย.....	6
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะประสงค์.....	6
คุณภาพผู้เรียน.....	8
โครงสร้างเวลาเรียน.....	9
มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	10
คำอธิบายรายวิชา.....	23
โครงสร้างรายวิชา.....	28
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	32
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	55

ความสำคัญ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

สาระสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ดังนี้

ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้
<p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม</p>	<p>มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ</p>
<p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม</p>	<p>มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>
<p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p>
<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ</p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย</p>

สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	<p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจน การเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกัน ในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยง พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การ ทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4 – 6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	320 (8 นก.)
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	1,640 (41 นก.)
● กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
● รายวิชา / กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและ จุดเน้น	ปีละไม่เกิน 40 ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน 200 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23101	1. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก	• การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเหล่านั้นในปัจจุบัน
ม.3 ส23101	2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก	• ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก
ม.3 ส23101	3. อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน	• สัมมนาพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ที่สอดคล้องกับหลักธรรมในสาระการเรียนรู้ข้อ 6)
ม.3 ส23101	4. วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่างๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	• ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่างๆ เช่น - ปางมารวิชัย - ปางลีลา - ปางปฐมเทศนา - ปางประจำวันเกิด • สรุปลักษณะและวิเคราะห์พุทธประวัติ - ปฐมเทศนา - โอวาทปาฏิโมกข์
ม.3 ส23101	5. วิเคราะห์และประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	พุทธสาวก , พุทธสาวิกา • พระอัญญาโกณฑัญญะ • พระมหาปชาบดีเถรี • พระเขมาเถรี • พระเจ้าปเสนทิโกศล ชาดก • นันทวิสาขชาดก • สุวัณณหังสชาดก ศาสนิกชนตัวอย่าง • หม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล • ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23101	6. อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> • พระรัตนตรัย <ul style="list-style-type: none"> - สังฆคุณ 9 • อริยสัจ 4 <ul style="list-style-type: none"> - ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) <ul style="list-style-type: none"> - ชั้น 5 <ul style="list-style-type: none"> - ไตรลักษณ์ - สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) <ul style="list-style-type: none"> - หลักกรรม <ul style="list-style-type: none"> - วัฏฏะ 3 <ul style="list-style-type: none"> - ปปญจธรรม 3 (ตณหา มานะ ทิฏฐิ) - นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) <ul style="list-style-type: none"> - อตถะ 3 - มรรค (ธรรมที่เจริญ) <ul style="list-style-type: none"> - มรรคมืองค์ 8 - ปัญญา 3 - สปัปฺริสธรรม 7 - บุญกิริยาวัตถุ 10 - อุบาสกธรรม 7 - มงคล 38 <ul style="list-style-type: none"> - มีศิลปวิทยา - พบสมณะ - ฟังธรรมตามกาล - สนทนาธรรมตามกาล • พุทธศาสนสุภาษิต <ul style="list-style-type: none"> - อตฺตา หเว ชิตฺตํ เสยฺโย ชนะตนนั้นและดีกว่า - ฌมฺมจารี สุขํ เสติ ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข - ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย - สุตฺตฺสูสํ ลภเต ปญญํ ผู้ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา - เรื่องน่ารู้จากพระไตรปิฎก : พุทธปณิธาน 4

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23101	7. เห็นคุณค่าและวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> • การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ ข้อ 6)
ม.3 ส23101	8. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือวิถีคิดแบบอริยสัจ และวิถีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธี คือ วิถีคิดแบบอริยสัจและวิถีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
ม.3 ส23101	9. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> • สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา - รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา - ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ - นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ม.3 ส23101	10. วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • วิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23101	1. วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวก ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> หน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัยและจริยวัตรอย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธีที่บ้าน การสนทนา การแต่งกาย มรรยาทการพูดกับพระภิกษุตามฐานะ
ม.3 ส23101	2. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาตามที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> การเป็นศิษย์ที่ดีตามหลักทศบั้งชาในทศ 6 ของพระพุทธศาสนา
ม.3 ส23101	3. ปฏิบัติหน้าที่ของศาสนิกชนที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน 4 ในมหาปริณิพพานสูตร
ม.3 ส23101	4. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> พิธีทำบุญงานมงคล งานอวมงคล การนิมนต์พระภิกษุ การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูป และเครื่องบูชา การวางด้านสายสิญจน์ การปลุกเสก อาสนะ การเตรียมเครื่องรับรอง การจตุรพิธเวียน ข้อปฏิบัติในวันเสด็จพระ การถวายข้าวพระพุทธ การถวายไทยธรรม การกรวดน้ำ
ม.3 ส23101	5. อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย <ul style="list-style-type: none"> วันวิสาขบูชา (วันสำคัญสากล) วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ หลักปฏิบัติตน : การฟังพระธรรมเทศนา การแต่งกายในการประกอบศาสนพิธีที่วัด การงดเว้นอบายมุข การประพฤติปฏิบัติในวันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ
ม.3 ส23101	6. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ <ul style="list-style-type: none"> ชั้นเตรียมการ ชั้นพิธีการ
ม.3 ส23101	7. นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของพระพุทธศาสนา นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ตามโอกาส การศึกษาการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ การปลูกจิตสำนึกในด้านการบำรุงรักษาวัดและพุทธสถานให้เกิดประโยชน์

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23101	1. อธิบายความแตกต่างของการกระทำ ความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญาและโทษ • ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่งและความรับผิดทางแพ่ง • ตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ • ตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา
ม.3 ส23101	2. มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน • การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม
ม.3 ส23101	3. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> • ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมสากล • การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสม • การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม
ม.3 ส23101	4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา ความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง	<ul style="list-style-type: none"> • ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ • สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต ปัญหาอาชญากรรม • แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์
ม.3 ส23101	5. เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก	<ul style="list-style-type: none"> • ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักมองโลกในแง่ดี สร้างทักษะทางอารมณ์ รู้จักบริโภคด้วยปัญญา เลือกรับ-ปฏิเสธข่าวและวัตถุต่าง ๆ ปรับปรุงตนเองและสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23101	1. อธิบายระบอบการปกครองแบบต่างๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เช่น การปกครองระบอบเผด็จการ การปกครองระบอบประชาธิปไตย
ม.3 ส23101	2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่นๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> • ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการปกครองของไทย กับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ม.3 ส23101	3. วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> • บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ • อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล • บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน • ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย
ม.3 ส23101	4. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข	<ul style="list-style-type: none"> • ประเด็น ปัญหา และผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย • แนวทางการแก้ไขปัญหา

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23102	1. อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมายและประเภทของตลาด • ความหมายและตัวอย่างของอุปสงค์และอุปทาน • ความหมายและความสำคัญของกลไกราคาและการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ • หลักการปรับและเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ
ม.3 ส23102	2. มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> • สสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม • วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง • แนวทางการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ม.3 ส23102	3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> • แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ • หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์ • ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23102	1. อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ • บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่น การผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เอกชนไม่ดำเนินการ เช่น ไฟฟ้า ถนน โรงเรียน <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทการเก็บภาษีเพื่อพัฒนาประเทศของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ - บทบาทการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ • บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจในสังคมไทย
ม.3 ส23102	2. แสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อบุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ	<ul style="list-style-type: none"> • นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล
ม.3 ส23102	3. อภิปรายบทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ • ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ • กลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ
ม.3 ส23102	4. อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด	<ul style="list-style-type: none"> • ผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ความหมาย สาเหตุ และแนวทางแก้ไขภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด
ม.3 ส23102	5. วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงานและแนวทางแก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> • สภาพและสาเหตุปัญหาการว่างงาน • ผลกระทบจากปัญหาการว่างงาน • แนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงาน
ม.3 ส23102	6. วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ • สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23103	1. วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> • ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง
ม.3 ส23103	2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตน • วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23103	1. อธิบายพัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ในโลก โดยสังเขป	<ul style="list-style-type: none"> ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก(ยกเว้นเอเชีย)ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป
ม.3 ส23103	2. วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือ และความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) โดยสังเขป อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยสังเขป ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และอ้างความเป็นไทย

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23104	1. วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของไทย
ม.3 ส23104	2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญ รุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	<ul style="list-style-type: none"> • ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ • บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี
ม.3 ส23104	3. วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่าง ๆ • เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น การทำสนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ 4 การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 โดยวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัย และผลของเหตุการณ์ต่างๆ • ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ • บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก
ม.3 ส23104	4. วิเคราะห์บทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย	

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23102	1. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้	• เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่แสดงลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
ม.3 ส23102	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้	• ลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชั้น/รหัสวิชา	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3 ส23102	1. วิเคราะห์การก่อเกิดสิ่งแวดล้อม ใหม่ทางสังคมอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและทางสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้	• การเปลี่ยนแปลงประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
ม.3 ส23102	2. ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้	• ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
ม.3 ส23102	3. สำรวจ อภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้	• ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
ม.3 ส23102	4. วิเคราะห์เหตุและผลกระทบต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย	• ผลกระทบต่อเนื่องของสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5 รหัสวิชา ส23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 1.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 1

ศึกษา วิเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ การประพาดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอัญญาโกณฑัญญะ พระนางปชาบดีโคตมีเถรี พระเขมาเถรี พระเจ้าปเสนทิโกศล) ชาดก (นันทวิสาละชาดก สุวัณณหังชาดก) ศาสนิกชนตัวอย่าง (ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ และ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล) สังฆคณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 ในเรื่องทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ประกอบด้วยขั้น 5 (ไตรลักษณ์) สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) ประกอบด้วย หลักกรรม (วิภวัญญะ 3) ปปัญจธรรม 3 (ตัณหา มานะ ทิณฐิ) นิโรธ (ธรรมที่ควรรู้) ประกอบด้วย อตถะ 3 มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ประกอบด้วย มรรคมงคล 8 ปัญญา 3 สัมปยุตธรรม 7 บุญกิริยาวัตถุ 3 อุบาสกธรรม 1 มงคล 38 (มีศิลปวิทยา พบสมณะ ฟังธรรมตามกาล สนทนาธรรมตามกาล) พุทธศาสนสุภาษิตในเรื่อง อดตา หเว ชิต์ เสโยโย , ฌมมจาริ สุขิ เสติ , ปมาโท มจจโน ปท , สสุส ลภเต ปณญ์ เรื่องนำรู้จากพระไตรปิฎก : พุทธปนิธาน 4 ในมหาปรินิพพานสูตร การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว การพัฒนาจิต เพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (วิถีคิดแบบอริยสัจ วิถีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย สวดมนต์แปล แม่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ) หน้าที่และบทบาทของสาวกและ การปฏิบัติตนต่อสาวกได้ถูกต้อง ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนา ตามหน้าที่ของ ศาสนิกชนที่ดี ศาสนพิธี พิธีกรรม ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ การยอมรับความแตกต่างและวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น

ศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง การปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมที่เหมาะสม ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไข

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3 ม.3/4 ม.3/5
          ม.3/6 ม.3/7 ม.3/8 ม.3/9 ม.3/10

ส 1.2 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3 ม.3/4 ม.3/5
          ม.3/6 ม.3/7

ส 2.1 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3 ม.3/4 ม.3/5

ส 2.2 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3 ม.3/4

รวม 26 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6 รหัสวิชา ส23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 1.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 2

ศึกษา วิเคราะห์ กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ แสดงความเห็นต่อนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐที่มีต่อบุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ผลเสียจากการว่างงานและแนวทางแก้ไขสาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการรวบรวม วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ การก่อเกิดสิ่งแวดล้อมใหม่ทางสังคมอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสังคมของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ระบุแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ สสำรวจและอภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ที่ส่งผลต่อประเทศไทย

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นำไปพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3

ส 3.2 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3 ม.3/4 ม.3/5 ม.3/6

ส 5.1 ม.3/1 ม.3/2

ส 5.2 ม.3/1 ม.3/2 ม.3/3 ม.3/4

รวม 15 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาประวัติศาสตร์ 5 รหัสวิชา ส23103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 1

ศึกษา วิเคราะห์ เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ในโลกโดยสังเขป ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือ และความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆ ในโลกโดยสังเขป ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือ และความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 4.1 ม 3/1 ม 3/2

ส 4.2 ม 3/1 ม 3/2

รวม 4 ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาประวัติศาสตร์ 6 รหัสวิชา ส23104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 40 ชั่วโมง/ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วยกิต ภาคเรียนที่ 2

ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญ รุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย บทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญ รุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย บทบาทของไทยในสมัยประชาธิปไตย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม 3/1 ม 3/2 ม 3/3 ม 3/4

รวม 4 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 60 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	4	
2	พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก	4	
3	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	4	
4	พระไตรปิฎกและพุทธศาสนสุภาษิต	4	
5	หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ	4	
6	ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา	4	
7	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	4	
8	พุทธศาสนากับการแก้ปัญหาและการพัฒนา	4	
9	ศาสนากับการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย	4	
10	กฎหมายแพ่งและอาญา	4	
11	สิทธิมนุษยชน	4	
12	วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากล	4	
13	สังคมไทย	4	
14	การเมืองการปกครองในยุคปัจจุบัน	5	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		60	

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 60 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ	7	
2	เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ	7	
3	บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ	7	
4	การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ	7	
5	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	7	
6	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	8	
7	ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาเหนือ	7	
8	ภูมิศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้	7	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		60	

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
รายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 20 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์	5	
2	ภูมิภาคของโลกกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์	6	
3	ความขัดแย้งและความร่วมมือของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ถึงปัจจุบัน	6	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		20	

โครงสร้างรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
รายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 20 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น	4	
2	พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยปรับปรุงและ ปฏิรูปประเทศ	4	
3	พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยประชาธิปไตย	4	
4	การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัย รัตนโกสินทร์	5	
สอบกลางภาค		1	
สอบอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน		2	
รวม		20	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

รหัสวิชา ส23101 รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้น ม.3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เวลา 2 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 28 คะแนน

ครูผู้สอน นางสาวกรุณา อีระอรรถจารี โรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม สพป.สงขลา เขต 3

*****

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม 3/5 อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

จุดเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง มีทักษะการคิดขั้นสูง

คำสำคัญ

สรุป

คำถามสำคัญ

1. เพราะเหตุใด องค์การสหประชาชาติ จึงได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลก
2. การเข้าร่วมกิจกรรมในวันวิสาขบูชามีอะไรบ้าง

สาระสำคัญ

วันวิสาขบูชา วันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราจึงควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในวันสำคัญและศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สรุปประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. ความรู้
  - ประวัติวันวิสาขบูชา
  - การปฏิบัติตน

2. ทักษะ/กระบวนการ

สรุป

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.1 มีวินัย

3.2 ใฝ่เรียนรู้

3.3 ซื่อสัตย์สุจริต

3.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการสื่อสาร
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

1. ใบงานที่ 1.1 วันสำคัญทางศาสนา
2. การทำงานกลุ่ม
3. การจัดป้ายนิเทศ

เกณฑ์การประเมิน

ประเมินการทำงานกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. ความร่วมมือ	- ทุกคนรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย ช่วยเหลืองาน นอกเหนือหน้าที่ดี การประสานงานใน กลุ่มดี	- ทุกคนรับผิดชอบ หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย แต่ขาด การช่วยเหลือผู้อื่น การประสานงานใน กลุ่มบกพร่อง	- บางคนรับผิดชอบ ในหน้าที่ ขาดการ ช่วยเหลือผู้อื่น การ ประสานงานใน กลุ่มบกพร่อง	- ส่วนมากไม่ รับผิดชอบงาน ขาดการ ประสานงานใน กลุ่ม	- ทุกคนทำงานที่ ได้รับมอบหมาย เท่ากัน ขาดการ ประสานงานกลุ่ม
2. ขั้นตอนการทำงาน	-	-	- กำหนดขั้นตอน ชัดเจน เห็นภาพ การทำงานตลอด แนว มีความสำเร็จ ของงานที่เห็นได้ ชัดเจน	- กำหนดขั้นตอน ชัดเจน แต่ขาด ความสมบูรณ์ของ งานบางส่วน	- ขั้นตอนของงาน ไม่ชัดเจน ทำให้เกิด ความขัดข้องในการ ทำงาน
3. หน้าที่รับผิดชอบ	-	-	-	- ทุกคนได้รับมอบ หน้าที่/ภาระงาน ตามความ เหมาะสม และ ปฏิบัติงานอย่าง เต็มความสามารถ ทำให้งานเสร็จ สมบูรณ์	- ทุกคนได้รับมอบ หน้าที่/ภาระงาน แต่ทำงานไม่เต็ม ความสามารถ งานเสร็จไม่สมบูรณ์

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก   9-8 = ดี   7-6 = พอใช้   5-0 = ปรับปรุง

ประเมินการทำใบงานที่ 1.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	3	2	1	0
1. การตอบคำถาม	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 3 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 2 ข้อ	- ตอบคำถามได้ ถูกต้องทั้งหมด 1 ข้อ	- ตอบคำถามผิดพลาด ทุกข้อ
2. การเขียนถูกต้อง	- เขียนถูกต้อง โดย ไม่มีคำผิดเลย	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 5 คำ	- เขียนถูกต้อง มี คำผิดไม่เกิน 10 คำ	- มีคำผิดเกิน 10 คำ ขึ้นไป
3. ความสะอาด สวยงามของชิ้นงาน	- ชิ้นงานดูสะอาด ไม่ มีรอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานดูสะอาด มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับบ้าง ตกแต่งได้ สวยงาม	- ชิ้นงานเกือบ สะอาด มีรอยลบ ชีต ฆ่า รอยยับ เล็กน้อย ตกแต่งบ้าง	- ชิ้นงานดูสกปรก มี รอยลบ ชีตฆ่า รอย ยับ เต็มไปหมด ไม่ ตกแต่งเลย

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

ประเมินการจัดป้ายนิเทศ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	3	2	1	0
1. เนื้อหา	- เนื้อหาถูกต้อง จัดได้ตรงกับหัวข้อ ไม่มีคำผิด	- เนื้อหาถูกต้อง จัดได้ตรงกับหัวข้อ มีคำผิด	- เนื้อหาไม่ค่อยถูกต้อง จัดได้ตรงกับหัวข้อ มีคำผิดมาก	- เนื้อหาไม่ถูกต้อง จัดไม่ตรงกับหัวข้อ ผิดทุกคำ
2. รูปแบบ	- จัดสมส่วน จำนวนเนื้อหาเหมาะสม	- จัดสมส่วน จำนวนเนื้อหาไม่ค่อยเหมาะสม	- จัดสมส่วน จำนวนเนื้อหาไม่เหมาะสม	- จัดไม่สมส่วน จำนวนเนื้อหาไม่เหมาะสม
3. ความสะอาดสวยงามของชิ้นงาน	- ชิ้นงานดูสะอาด ไม่มีรอยลบ ชีตฆ่า รอยยับ ตกแต่งได้สวยงาม	- ชิ้นงานดูสะอาด มีรอยลบ ชีตฆ่า รอยยับบ้าง ตกแต่งได้สวยงาม	- ชิ้นงานเกือบสะอาด มีรอยลบ ชีตฆ่า รอยยับ เล็กน้อย ตกแต่งบ้าง	- ชิ้นงานดูสกปรก มีรอยลบ ชีตฆ่า รอยยับ เต็มไปหมด ไม่ตกแต่งเลย

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ครูกระตุ้นโดยให้นักเรียนบอกวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าว่ามีวันอะไรบ้าง
แนวตอบ วันที่มีความสำคัญกับพระพุทธศาสนา คือ วันที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันพระหรือวันธรรมสวนะ
3. ครูถามกระตุ้นนักเรียนต่อเพื่อเน้นเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียนว่า
- นักเรียนคิดว่าชาวโลกรู้จักวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
ตอบ วันวิสาขบูชา เพราะองค์การสหประชาชาติประกาศให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญนานาชาติ
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมกันสืบค้น ศึกษา ประวัติความเป็นมาและกิจกรรมที่พุทธศาสนิกชน ร่วมกันปฏิบัติในวันวิสาขบูชา วันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
5. นักเรียนกลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงานประวัติความเป็นมา และกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน ครูถามคำถาม
- เพราะเหตุใดองค์การสหประชาชาติ จึงได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นสำคัญของโลก
ตอบ เพราะเป็นศาสนาที่แสดงถึงความรัก สันติภาพ ความสามัคคี
- นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันวิสาขบูชาอย่างไรบ้าง
ตอบ ไปทำบุญที่วัด ฟังธรรม เวียนเทียน
6. นักเรียนกลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงานประวัติความเป็นมา และกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน ครูถามคำถาม
- คนที่ไปวัดในวันพระส่วนใหญ่เป็นบุคคลวัยใด เพราะเหตุใด
ตอบ วัยสูงอายุ เพราะต้องการความสงบ อยู่ใกล้พระพุทธศาสนาและไม่ต้องรับผิดชอบงาน มีเวลาว่าง
- ในวันพระมีการประกอบศาสนพิธีอะไรบ้าง
ตอบ ฟังธรรม ถวายภัตตาหารเพล
7. นักเรียนกลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงานประวัติความเป็นมา และกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน ครูถามคำถาม
- จังหวัดใดในประเทศไทยที่มีการจัดงานแห่เทียนพรรษาที่ยิ่งใหญ่
ตอบ จังหวัดอุบลราชธานี
- เพราะเหตุใดในปัจจุบันพุทธศาสนิกชนมีการถวายหลอดไฟแทนการถวายเทียนพรรษา
ตอบ เพราะปัจจุบันวัดต่าง ๆ ใช้ไฟฟ้ามากกว่าใช้เทียนและเก็บไว้ได้นาน สะดวกในการซื้อหา
8. นักเรียนกลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงานประวัติความเป็นมา และกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน ครูถามคำถาม

- พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตนอย่างไรในวันทอดกฐิน
ตอบ ไปจองกฐินที่วัดไว้ล่วงหน้า จัดเตรียมหาเครื่องผ้ากฐิน คือ ไตรจีวร พร้อมเครื่องบริขาร เมื่อถึงวันทอดกฐินมีการเลี้ยงพระเพล และถวายผ้าพระกฐิน
  - ทอดกฐินกับทอดผ้าป่า เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
ตอบ ทอดกฐินจะทำการหลังจากออกพรรษา กระทำกันในช่วงเวลา 1 เดือน ซึ่งใน 1 ปี แต่ละวัดสามารถทอดกฐินได้ 1 ครั้ง ส่วนการทอดผ้าป่าทำได้ตลอดปีแล้วแต่วัตถุประสงค์ของทางวัด
9. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและนำเสนอแนวคิดที่ว่า วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลใดเป็นหลัก ในใบงานที่ 1.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
10. ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศวันสำคัญทางศาสนา

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

ประเภทสื่อ	รายการสื่อ
1. บุคคล/ภูมิปัญญา/แหล่งเรียนรู้	- ห้องสมุด - ห้องคอมพิวเตอร์ - แหล่งข้อมูลสารสนเทศ - http://www.google.co.th - http://th.wikipedia.org/wiki/ - http://history.myfirstinfo.com/history6.aspx
2. วัสดุ/อุปกรณ์	- หนังสือเรียนประวัติศาสตร์ ม.2
3. ใบงาน/ใบความรู้/แบบบันทึก	- ใบงานที่ 1.1 วันสำคัญทางศาสนา - แบบประเมินการทำงานกลุ่ม - แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ - แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ - แบบบันทึกคะแนนการทำงานกลุ่ม - แบบบันทึกคะแนนการทำใบงาน

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. ผู้เรียนต้องผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดแต่ละตัวชี้วัดตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร้อยละ 60
2. หากผู้เรียนไม่ผ่านการประเมินตัวชี้วัดแต่ละตัว ครูผู้สอนดำเนินการซ่อมเสริมให้ผู้เรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน

(นางสาวกรรณา อีระอรรถจารี)

...../...../.....

ความคิดเห็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....
.....

(ลงชื่อ).....หัวหน้ากลุ่มสาระ
(นายวิชัย ไชยธาดา)
...../...../.....

ความคิดเห็นหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ
(นายฐิติวัฒน์ กล่ำจิ้น)
...../...../.....

ความคิดเห็นของผู้บริหาร/ผู้บริหารที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้บริหาร
(นายสมคิด เพ็ชรกิจ)
รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม
...../...../.....

บันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้

รหัสวิชา ส23101	แบบบันทึกผลหลังสอน	ชั้น ม.1 ภาคเรียนที่ 1
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	จำนวน 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี
 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 วัน/เดือน/ปี จัดกิจกรรมเรียนรู้.....

ตัวชี้วัด

.....

.....

.....

ชั้นวางแผน (P)

.....

.....

.....

.....

ชั้นปฏิบัติการสอน(A)

.....

.....

.....

.....

ชั้นสังเกต (O)

.....

ชั้น/ห้อง/กลุ่ม	จำนวนผู้เรียน (คน)	ผ่านตัวชี้วัด (คน)	คิดเป็นร้อยละ	ไม่ผ่านตัวชี้วัด (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รวม					

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชั้น/ห้อง/กลุ่ม	จำนวนนักเรียน (คน)	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (คน)	ซื่อสัตย์ สุจริต (คน)	มีวินัย (คน)	ใฝ่เรียนรู้ (คน)	อยู่อย่างพอเพียง (คน)	มุ่งมั่นในการทำงาน (คน)	รักความเป็นไทย (คน)	มีจิตสาธารณะ (คน)
คิดเป็นร้อยละ									
คิดเป็นร้อยละ									
คิดเป็นร้อยละ									

ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น/ห้อง/กลุ่ม	จำนวนนักเรียน (คน)	ความสามารถในการสื่อสาร (คน)	ความสามารถในการคิด (คน)	ความสามารถในการแก้ปัญหา (คน)	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (คน)	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (คน)
คิดเป็นร้อยละ						
คิดเป็นร้อยละ						
คิดเป็นร้อยละ						

ชั้นนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข (R)

.....
 .....
 .....

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน
 (นางสาวกรรณา ธีระอรธจारी)
 ...../...../.....

ข้อเสนอแนะ หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
 (ความคิดเห็น / ตรวจสอบ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง

.....
 .....

(นายสมคิด เพียรกิจ)
 รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวิเทศสังฆาราม
 ...../...../.....

ภาคผนวก

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.2 ม 3/5 อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง สมบูรณ์

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลใดเป็นหลัก

1. วันวิสาขบูชา

เกี่ยวข้องกับ.....

อย่างไร

.....
.....

2. วันเข้าพรรษา

เกี่ยวข้องกับ.....

อย่างไร

.....
.....

3. วันออกพรรษา

เกี่ยวข้องกับ.....

อย่างไร

.....
.....

เฉลย

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัดชั้นปี

ส 1.2 ม 3/5 อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง สมบูรณ์

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลใดเป็นหลัก

1. วันวิสาขบูชา

เกี่ยวข้องกับ พระพุทธเจ้า

อย่างไร

เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

2. วันเข้าพรรษา

เกี่ยวข้องกับ พระสงฆ์ และชาวพุทธ

อย่างไร

เป็นพุทธบัญญัติให้พระสงฆ์จำพรรษาเป็นเวลา 3 เดือน ในช่วงฤดูฝน เพื่อไม่ให้เหยียบย่ำที่นาชาวบ้าน

3. วันออกพรรษา

เกี่ยวข้องกับ พระสงฆ์ และพระพุทธเจ้า

อย่างไร

เป็นวันที่พระพุทธเจ้าอนุญาตให้พระสงฆ์ทำวารณาออกพรรษาเนื่องจากพ้นหน้าฝนแล้ว แต่เป็นช่วงกฐินต่อ เพื่อพระสงฆ์จะได้เดินทางออกหาผ้ากฐิน

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		9 คะแนน	ลายมือชื่อ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
 ...../...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำใบงานที่ 1.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	1	2	3	รวม	หมายเหตุ	
		3	3	3		9 คะแนน	ลายมือชื่อ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ผู้ประเมิน.....
 ...../...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก   8-9 = ดี   7-8 = พอใช้   6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 3 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 4 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก   8-9 = ดี   7-8 = พอใช้   6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก   8-9 = ดี   7-8 = พอใช้   6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 3 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 4 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการทำงาน	หน้าที่รับผิดชอบ	รวมคะแนน 10 คะแนน
			5	3	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

10 = ดีมาก   8-9 = ดี   7-8 = พอใช้   6-0 = ปรับปรุง

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 1 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 2 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....

...../...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 3 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 4 ห้อง ม.3/1

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 1 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 2 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 3 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

แบบประเมินการจัดป้ายนิเทศ

กลุ่มที่ 4 ห้อง ม.3/2

ที่	ชื่อ	เลขที่	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด/ สวยงาม	รวมคะแนน 9 คะแนน
			3	3	3	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ผู้ประเมิน.....
...../...../.....

ระดับคุณภาพ

9 = ดีมาก   7-8 = ดี   5-6 = พอใช้   0-4 = ปรับปรุง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิค การประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไมผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสิน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำ และดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความ

ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้ารับการประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ภูมิลำเนาโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียน แต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

- (1) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

(2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

(3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

(4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผัน ให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและ ผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับ ผลการเรียนเป็น 8 ระดับ

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมิน เป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและ ผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

- (1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
- (2) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (3) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- (1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- (2) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต
- (3) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- (5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัยให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียนของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึกข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) จบการศึกษามัธยมศึกษา

(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) หรือเมื่อลาออกจากสถานศึกษาในทุกระดับ

1.2 ประกาศนียบัตร เป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาเพื่อรับรองศักดิ์และสิทธิ์ของผู้จบการศึกษา ที่สถานศึกษาให้ไว้แก่ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ และผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตรโดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ผู้จบการศึกษา ภาคบังคับ(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

2. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และ เอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่างๆได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศ และขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถ เทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้ง ภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศหรือแนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment)

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีหลากหลาย เช่น กิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมการปฏิบัติ กิจกรรมสำรวจภาคสนาม กิจกรรมการสำรวจตรวจสอบ การทดลอง กิจกรรมศึกษาค้นคว้า กิจกรรมศึกษาปัญหาพิเศษ หรือโครงการ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ในการทำกิจกรรมเหล่านี้ต้องคำนึงว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนจึงอาจทำงานชิ้นเดียวกันได้เสร็จในเวลาที่แตกต่างกัน และผลงานที่ได้ก็อาจแตกต่างกันด้วย เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมเหล่านี้แล้วก็ต้องเก็บรวบรวมผลงาน เช่น รายงาน ชิ้นงาน บันทึก และรวมถึงทักษะปฏิบัติต่าง ๆ เจตคติ ความรัก ความซาบซึ้งกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำและผลงานเหล่านี้ต้องใช้วิธีประเมินที่มี

ความเหมาะสมและแตกต่างกันเพื่อช่วยให้สามารถประเมินความรู้ความสามารถ และความรู้สึก นึกคิดที่แท้จริงของผู้เรียนได้ การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อ มีการประเมินหลาย ๆ ด้าน หลากหลายวิธีใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และต้องประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ข้อมูลที่มากพอที่จะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

ลักษณะสำคัญของการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง

1. การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญ คือ ใช้วิธีการประเมิน กระบวนการคิดที่ซับซ้อน ความสามารถในการปฏิบัติงาน ศักยภาพของผู้เรียนในด้านของผู้ผลิตและ กระบวนการที่ได้ผลผลิตมากกว่าที่จะประเมินว่าผู้เรียนสามารถจดจำความรู้อะไรได้บ้าง
2. เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนในหน้าที่ควรส่งเสริม และส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล
3. เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานของทั้งตนเอง และของเพื่อนร่วมห้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้
4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอนและการวางแผนการสอนของผู้สอนว่าสามารถตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้หรือไม่
5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริงได้
6. ประเมินด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

วิธีการและแหล่งข้อมูลที่ใช้

เพื่อให้การวัดและประเมินผลได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนผลการประเมินอาจจะได้มาจากแหล่งข้อมูลและวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สังเกตการแสดงออกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
2. ชิ้นงาน ผลงาน รายงาน และกระบวนการ
3. การสัมภาษณ์
4. บันทึกของผู้เรียน
5. การประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครู
6. การวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ (Practical Assessment)
7. การวัดและประเมินผลด้านความสามารถ (Performance Assessment)
8. แฟ้มผลงาน (Portfolio)
9. การประเมินตนเอง
10. การประเมินโดยกลุ่มเพื่อน
11. การประเมินกลุ่ม
12. การประเมินโดยใช้แบบทดสอบทั้งแบบอัตนัยและแบบปรนัย

การวัดผลและประเมินผลด้านความสามารถ (Performance Assessment)

ความสามารถของผู้เรียนประเมินได้จากการแสดงออกโดยตรงจากการทำงานต่าง ๆ เป็นสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นของจริงหรือใกล้เคียงกับสภาพจริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานได้จริง โดยประเมินจากกระบวนการทำงาน กระบวนการคิด โดยเฉพาะความคิดขั้นสูงและผลงานที่ได้

ลักษณะสำคัญของการประเมินความสามารถ คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน วิธีการทำงาน ผลสำเร็จของงาน มีคำสั่งควบคุมสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน และมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน การประเมินความสามารถที่แสดงออกของผู้เรียน ทำได้หลายแนวทาง ต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สภาวะการณ์ และความสนใจของผู้เรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. มอบหมายงานให้ทำ งานที่มอบให้ทำต้องมีความหมาย มีความสำคัญ มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร เนื้อหาวิชา และชีวิตจริงของผู้เรียน ผู้เรียนต้องใช้ความรู้หลายด้านในการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทำงาน และการใช้ความคิดอย่างลึกซึ้งซึ่งตัวอย่างงานที่มอบหมายให้ทำ เช่น บทความในเรื่องที่กำลังเป็นประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญอยู่ในขณะนั้น เช่น

- พายุฝนดาวตก
- น้ำจะท่วมประเทศไทยจริงหรือ
- การโคลนนิ่งสิ่งมีชีวิต
- รายงานสิ่งที่คุณเรียนสนใจโดยเฉพาะ เช่น การศึกษาวงจรชีวิตของแมลงวันทอง การ

สำรวจความหลากหลายของพืชในบริเวณโรงเรียน

- สิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การสร้างระบบนิเวศน์จำลองในระบบเปิด อุปกรณ์ไฟฟ้าใช้ควบคุมการปิดเปิดน้ำ ชุดอุปกรณ์ตรวจสอบสภาพดิน เครื่องร่อนที่สามารถร่อนได้ไกล และอยู่ในอากาศได้นาน

2. การกำหนดชิ้นงาน หรืออุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ องค์ประกอบ และกระบวนการทำงาน และเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น เช่น กิจกรรมศึกษาการเกิดกระแสอากาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียนทดลองใช้อุปกรณ์แสดงการเกิดกระแสอากาศ บันทึกผลการทดลองพร้อมทั้งอภิปรายเพื่อตอบปัญหาต่อไปนี้

- ถ้านักเรียนจุดเทียนไขจะเกิดอะไรขึ้น
- ถ้านักเรียนดับเทียนไขจะเกิดอะไรขึ้น
- อุปกรณ์นี้ทำงานได้อย่างไร เพราะเหตุใด
- ถ้านักเรียนจะปรับปรุงอุปกรณ์ชุดนี้ให้ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะปรับปรุงอะไรบ้าง อย่างไร เพราะเหตุใด
- ถ้าต้องปรับปรุงอุปกรณ์ให้ดีขึ้น จะมีวิธีการทำและตรวจสอบได้อย่างไร
- ถ้านำอุปกรณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ประโยชน์ จะใช้ทำประโยชน์อะไรบ้าง

3. กำหนดตัวอย่างชิ้นงานให้ แล้วให้ผู้เรียนศึกษางานนั้น และสร้างชิ้นงานที่มีลักษณะของการทำงานได้เหมือนหรือดีกว่าเดิม เช่น การประดิษฐ์เครื่องร่อน การทำสไลด์ถาวรศึกษาเนื้อเยื่อพืช การทำกระดาษจากพืชในท้องถิ่น ฯลฯ

4. สร้างสถานการณ์จำลองที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยกำหนดสถานการณ์ แล้วให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา